

França, Le Pen, el poble

Fa un grapat d'anys, més d'una dotzena, quan es va produir el primer i espectacular gran èxit electoral del Front Nacional de Le Pen, vaig fer una petita prova empírica d'una sospita que feia temps que covava. El setmanari *Le Nouvel Observateur* publicava un informe complet sobre les eleccions, amb uns mapes de colors on figurava, per circumscripcions, l'evolució històrica dels resultats. Vaig arrancar les fulles, de paper fi, les vaig col·locar superposades sobre el vidre de la finestra, i la prova va ser contundent: l'ascens i l'èxit del Front Nacional corresponia gairebé exactament als llocs on abans triomfava sempre el Partit Comunista. I així ha continuat, gairebé punt per punt, i fins ara. Ja sé que sovint es tracta de zones deprimides, afectades per la decadència de la mineria o la indústria pesada, de *banlieues* populars una mica decadents o deixades, de molta gent que mira el futur amb escassa esperança. També és cert, però, que en altres regions de França d'evolució diferent (com el sud i el sud-est, per exemple), l'ascens de la dreta extrema ha sigut igualment formidable. I és cert, igualment, que l'esquerra (esquerra nova o radical, comunistes clàssics, socialistes) sembla que deixa de ser percebuda com a esperança o defensa d'aquests sectors socials, els quals, cada vegada més, s'aboquen a una dreta populista i reaccionària... que predica amb un llenguatge sovint paral·lel i quasi idèntic al de la demagògia d'una certa esquerra extrema. M'explicaré amb una altra mostra empírica. Poc després d'aquelles eleccions que he esmentat, Jean-Marie Le Pen, tal com vostès deuen recordar, va superar Lionel Jospin, candidat socialista, en el primer torn de les eleccions presidencials. Aquella nit, en les televisions franceses, Le Pen triomfant declamava, amb passió desfermada, que aquell resultat era el triomf dels obrers, dels miners, dels desocupats, dels pagesos, dels pobres, del poble de França, i que era un triomf contra la globalització, contra la gran banca, contra les multinacionals, contra la burocràcia europea, i altres frases exaltades que no hauria superat un trotskista entusiasta. No és cap fantasia meua: va ser així. I aquest llenguatge (que no sé quin programa real amaga, però tant se val) ha continuat funcionant amb una eficàcia imparable. Acompanyat, això sí, de la versió més tan-

Joan Francesc Mira

cada i més dura d'un nacionalisme intolerant, excloent i aspre, tan atractiu per a una part molt gran dels electors joves i d'allò que se'n deia "classes populars". I jo, en les meues passejades matinals, encara veig cartells de les passades

eleccions, on amb lletres ben grosses demanen l'eixida de l'OTAN, de l'euro i de la Unió Europea (que és tant com dir "nosaltres sols!", i visca l'autarquia!), amb un eslògan complementari: "Tot per la classe treballadora". Aquests xicotets del PCPE, i alguns altres, van una mica curts d'informació.

La informació (al país de la revolució, de la llibertat, la igualtat i la fraternitat) és aquesta, segons el diari *Le Monde*: Sense sorpresa, diu (sense sorpresa!!), és entre els joves i les categories populars on el Front Nacional trau els millors resultats. Així, les eleccions europees confirmen les tendències observades (i tant!) al llarg dels escrutinis dels darrers anys. Entre els menors de 35 anys, el partit de Marine Le Pen obté el 30% dels vots, 5 punts per damunt de la seua mitjana nacional. Pot vantar-se de ser un partit "jove", ja que trau entre els més grans un resultat inferior a la mitjana: només el 21% dels més de 60 anys han votat el FN. A la inversa, la dreta diguem-ne tradicional, la UMP, apareix més que mai com el partit dels "seniors": obté un 25% entre els més grans de 60 anys, 5 punts per damunt de la seua mitjana nacional. I alerta a l'esquerra: només el 15% dels menors de 30 anys han votat el Partit Socialista... i François Hollande havia promès que faria de la joventut la "prioritat" de la seua presidència: èxit total! I finalment, entre l'electorat dit popular, el partit d'extrema dreta fa allò que en francès diuen *un tabac*: el 38% dels empleats i el 43% dels obrers han donat el seu vot al Front Nacional. Significa, paral·lelament, que, entre els sectors socials que constituïen la seua base i el seu objectiu, l'esquerra ha quedat pràcticament laminada: a penes un 8% dels obrers i un 16% dels empleats han votat el PS. I no és precisament el Front d'Esquerres el beneficiari, amb un 8% del vot dels obrers i un 5% dels empleats. Ara, cadascú (sobretot els que se'n diuen "experts") podrà interpretar tot això com vingui de gust, o com més li convinga, i fer-hi les consideracions que voldrà. Però que torne a llegir atentament els números, i que repasse la història i la doctrina.

"I finalment, entre l'electorat dit popular, el partit d'extrema dreta fa allò que en francès diuen 'un tabac': el 38% dels empleats i el 43% dels obrers han donat el seu vot al Front Nacional. Significa, paral·lelament, que, entre els sectors socials que constituïen la seua base i el seu objectiu, l'esquerra ha quedat pràcticament laminada"